

آئین‌نامه اجرائی تشکیلات، انتخابات داخلی و امور مالی شورای اسلامی بخش

ماده ۱: در این آئین‌نامه جهت رعایت اختصار به جای قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۷۵/۳/۱ عبارت «قانون شوراهای اسلامی کشور» و بجای عنوان شورای اسلامی بخش و حوزه انتخابیه شورای اسلامی بخش به ترتیب از کلمه‌های «شورا» و «بخش» استفاده می‌شود.

امور داخلی و تشکیلات شورا

ماده ۲: اعضای شورا موظفند ظرف یک هفته پس از انتخاب از سوی اعضای شورای اسلامی روستای متبوع خود در تاریخی که بخشدار بطور کتبی اعلام می‌نماید به ریاست مسن‌ترین عضو و حضور حداقل دوسوم از نمایندگان منتخب شوراهای اسلامی روستایی و بخشدار تشکیل جلسه دهند و از بین خود هیأت رئیسه شورا را انتخاب نمایند.

ماده ۳: سمت اعضاء در شورا عبارت از رئیس، نایب رئیس و حداقل یک منشی می‌باشد. که برای مدت دو سال از سوی اعضاء انتخاب می‌شوند.

ماده ۴: سلب عضویت هر عضو شورای اسلامی بخش از شورای اسلامی روستای ذیربط، باعث سلب عضویت او از شورای اسلامی بخش نیز خواهد شد.

ماده ۵: فرد یا افرادی که از عضویت شورا خارج می‌شوند موظفند حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از قطعیت یافتن خروج وی از شورا، کارت عضویت خود را تحویل بخشداری ذیربط داده و رسید دریافت دارند.

ماده ۶: مهر شورا، حداکثر ظرف یک هفته از شروع به کار رسمی شورا توسط بخشدار، تحویل رئیس شورا خواهد شد.

ماده ۷: اعضای شورا، حق تفویض اختیارات خود به سایرین اعم از عضو و غیرعضو را ندارند.

وظایف رئیس شورا

ماده ۸: رئیس شورا مانند سایر اعضاء دارای یک حق رأی می باشد و وظایف او عبارتست از مسئولیت امور اداری و مالی شورا، تنظیم بودجه شورا، تعیین زمان و اداره جلسات عادی و فوق العاده شورا و در صورت لزوم، دعوت از اعضاء جهت شرکت در جلسات، تقسیم کار بین اعضاء برای پیگیری مصوبات، دفاع از حقوق و منافع شورا در مقابل غیر و اقامه دعوی، درخواست گزارش کار از اعضاء، امضاء و مهر کردن اسناد و مکاتبات شورا، ایجاد هماهنگی با شوراهای اسلامی روستایی حوزه بخش و ارتباط بین شورا با دهرداری، بخشداری و سایر دستگاههای اجرایی.

تبصره: در صورت عدم حضور رئیس شورا، وظایف او را نایب رئیس شورا انجام می دهد.

وظایف منشی یا منشیان شورا

ماده ۹: وظایف منشی یا منشیان شورا عبارت از تهیه و تدوین صورتجلسات، تهیه متن نامه ها، ثبت و شماره گذاری آن، تهیه گزارش عملکرد شورا و حفظ و نگهداری دفاتر و صورتجلسات در محل شورا، انجام امور خزانه داری شورا از قبیل مسئولیت حسابداری شورا، همکاری با رئیس شورا در تنظیم بودجه و اصلاح یا متمم آن، تنظیم صورتهای مالی شورا، ثبت و ضبط صورت کلیه اموال و دارائیهای شورا و حسابرسی اولیه از فعالیتهای مالی شورا از قبیل درآمدها، هزینه ها و موجودی در پایان هر سال مالی بر طبق فرمهای دریافتی می باشد.

تبصره: در صورت غیبت منشی یا منشیان شورا وظایف آنان توسط نایب رئیس شورا انجام می شود.

ماده ۱۰: جلسات شورا با حضور حداقل ۴ عضو تشکیل می شود و تصمیمات آن حداقل با ۳ رأی موافق معتبر خواهد بود.

ماده ۱۱: تشکیل جلسات شورا و همچنین حفظ و نگهداری دفاتر، اسناد و مدارک و اموال شورا باید در مکان مشخص و مناسب و با هماهنگی شورای بخش تعیین شود.

ماده ۱۲: جلسات شورا بطور مستمر ماهی دوبار تشکیل می شود و در صورت نیاز، جلسات فوق العاده و اضطراری شورا با پیشنهاد فرماندار، بخشدار، رئیس شورا و یا سه نفر از اعضاء تشکیل خواهد شد.

ماده ۱۳: هر گاه شورا اطلاع و یا نظرخواهی از شوراهای اسلامی روستایی را در زمینه موضوع یا موضوعاتی ضروری تشخیص دهد می تواند اقدام به تشکیل جلسه عمومی نماید.

ماده ۱۴: شورا با رعایت مصالح نظام و تأیید بخشداری ذیربط می تواند فعالیتهای سالانه و همچنین برنامه های آتی شورا که جنبه عمومی دارد با وسایل ممکن به اطلاع اهالی روستاها برساند.

ماده ۱۵: موضوع یا موضوعات مختلف قابل طرح در شورا با تشخیص رئیس، درخواست هر یک از اعضاء و یا تقاضای کتبی فرماندار یا بخشدار ذیربط و یا سایر دستگاههای دولتی وظیفه مند در بخش و روستا در دستور کار شورا قرار می گیرد.

ماده ۱۶: صورتجلسات شورا باید بگونه ای تنظیم شود که در آن تاریخ و دستور کار هر جلسه، اسامی اعضاء حاضر و غایب، تعداد آرای مثبت و منفی اعضاء به هر یک از موضوعات مورد بحث، اسامی مدعوین و حاضرین به همراه رئوس مطالب مطرحه در جلسه و تمامی مصوبات آمده باشد.
تبصره ۱: کلیه اعضاء حاضر باید ذیل صورتجلسات شورا را امضاء و یا مهر نمایند.
تبصره ۲: مدعوین حاضر در صورت تشخیص شورا می توانند ذیل صورتجلسات را امضاء، انگشت و یا مهر نمایند.

ماده ۱۷: شورا موظف است در پایان هر جلسه نسخه ای از کلیه مصوبات خود در آن جلسه و در صورت نیاز به پیوست سوابق و مطالب مفید دیگر را جهت اطلاع بخشداری ذیربط ارسال دارد. همچنین نسخه ای از مصوباتی که مربوط به دستگاههای دیگر است را به آن دستگاه ارسال نماید.

ماده ۱۸: شورا موظف است در پایان نیمه دوم فروردین هر سال گزارش کار سالیانه خود را طبق فرمهای دریافتی در دو نسخه تنظیم و نسخه اصل را جهت اطلاع بخشداری محل و نسخه دوم را بعنوان سابقه در بایگانی شورا ثبت و نگهداری نماید.

ماده ۱۹: تمامی مکاتبات شورا باید طبق فرمهای دریافتی دارای تاریخ، شماره ثبت در دفتر شورا، نام کامل گیرنده و موضوع نامه باشد و حداقل در سه نسخه تنظیم شود و نسخه اول برای اداره یا سازمان مورد نظر و نسخه دوم جهت بخشداری محل ارسال و نسخه سوم به عنوان سابقه در بایگانی شورا نگهداری شود.

ماده ۲۰: تمامی مکاتبات شورا باید در سربرگ رسمی و ممهور به مهر شورا و امضای رئیس و در صورت غیبت او نایب رئیس شورا باشد.

ماده ۲۱: شورا می‌تواند با مسئولین اجرایی تا سطح شهرستان مستقیماً مکاتبه نماید و در صورت نیاز به مکاتبه با مسئولین بالاتر از طریق فرمانداری محل اقدام نماید.

ماده ۲۲: شورا باید دارای دفاتر مجزایی جهت ثبت صورتجلسات و حضور و غیاب اعضا در جلسات و نامه‌های دریافتی و ارسالی، طبق دستورالعملهای مربوطه باشد.

ماده ۲۳: مصوبات شورا پس از ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ قابل اجراست. مگر آنکه در ظرف مدت مزبور مسئولان اجرایی مربوط به مصوبه اعتراض نمایند که در این صورت بر طبق ماده ۸۰ قانون شوراهای اسلامی کشور عمل خواهد شد. نظر هیأت حل اختلاف استان مبنی بر تأیید یا رد مصوبه قطعی و لازم‌الاجراء است. چنانچه هیأت حل اختلاف استان ظرف مدت ۱۵ روز نظر خود را اعلام ننماید مصوبه لازم‌الاجراء می‌گردد.

ماده ۲۴: در صورت نیاز به حضور بخشدار و یا دهداران مربوطه در جلسات، شورا می‌تواند طی دعوتنامه کتبی و با تعیین زمان و دستور کار جلسه جهت شرکت، دعوت بعمل آورد و بخشدار یا هر یک از دهداران موظف به شرکت در جلسه مزبور می‌باشند.

تبصره: در صورت خودداری بخشدار و یا هر یک از دهداران از شرکت در جلسه بدون عذر موجه شورا می‌تواند طی درخواست کتبی از مقام بالاتر تقاضای تذکر به بخشدار و یا دهدار را بنماید و در صورت تکرار مجدد درخواست توبیخ وی را از مقام ذیربط بکند.

ماده ۲۵: در صورت درخواست کتبی فرماندار و یا بخشدار ذیربط شورا مبنی بر تشکیل جلسه، شامل زمان، دستور کار و ضرورت تشکیل جلسه، شورا موظف به برگزاری جلسه فوق‌العاده می‌باشد.

ماده ۲۶: شورا در صورت نیاز و با مسئولیت خود می‌تواند به منظور مشورت در زمینه موضوع یا موضوعاتی که در دستور کار خود قرار داده است از نماینده دستگاههای دولتی ذیربط و یا شخص یا اشخاص غیر عضو دعوت به همکاری نماید.

ماده ۲۷: شورا می‌تواند در ارتباط با وظایف خود اطلاعات مورد نیاز را از دستگاهها، ادارت و سازمانهای دولتی درخواست نماید و آن ادارات و سازمانها همکاری لازم را به عمل خواهند آورد.

ماده ۲۸: شورا موظف است یک ماه قبل از انقضای مدت قانونی خود، صورتی از کلیه فعالیتها، طرحها و برنامه‌هایی که در طول دوره فعالیت قانونی به اجرا گذارده است و یا در دست اجراء دارد در دو نسخه تهیه و نسخه اول را برای بخشداری ذیربط ارسال و نسخه آخر را برای ثبت در سوابق شورا نگهداری نماید.

ماده ۲۹: در صورتیکه هر یک از اعضاء بنا به دلایلی از عضویت شورا خارج شود، شورا موظف است در اولین جلسه پس از قطعیت یافتن خروج آن عضو، مراتب را به بخشداری محل کتباً گزارش دهد تا بخشداری از اعضای علی‌البدل با احتساب آراء آنان دعوت به شرکت در جلسات و طی مراحل مورد نیاز مانند صدور کارت شناسایی و اطلاع از سمت عضو جدید در شورا را بنماید. تبصره: در صورتیکه عضو خارج شده از شورا رئیس و نایب رئیس آن باشد شورا باید در جلسه‌ای با هماهنگی بخشدار و حضور وی، رئیس یا نایب رئیس را برای مدت باقیمانده هیأت رئیسه انتخاب نماید.

ماده ۳۰: هرگاه عضوی بیش از ۶ جلسه متوالی و یا دوازده جلسه غیرمتوالی* در طول یکسال بدون داشتن عذر موجه (به تشخیص شورا) در جلسات شورا شرکت نکند موضوع برای سلب عضویت وی به هیأت حل اختلاف استان، موضوع ماده ۸۲ قانون شوراهای اسلامی کشور ارجاع خواهد شد. *با توجه به ماده ۱۰ قانون اصلاح قانون تشکیلات شوراهای اسلامی کشوری و انتخابات شوراهای مزبور مصوب ۶۵/۴/۲۳

امور مالی

ماده ۳۱: هرگونه فعالیت مالی توسط شورا و برداشت از حسابهای آن باید از قبل به تصویب شورا رسیده باشد.

ماده ۳۲: شورا می‌تواند در صورت تمایل اهالی و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی و مؤسسات دولتی و غیردولتی به پرداخت کمک بلاعوض، برای اجرای برنامه‌ها و طرحهای شورا، این کمکها را از طریق واریز به حسابهای افتتاح یافته، دریافت نماید.

تبصره: کمکهای نقدی می‌باید از سوی اهالی به حسابهای تعیین شده واریز و کمکهای غیرنقدی در زمره اموال در اختیار شورا و یا سایر مصارف منظور شده در بدو دریافت ثبت شود.

ماده ۳۳: تمامی درآمدهای شورا اعم از کمکهای بلاعوض مردم، عوارض دریافتی از اهالی، در صورت تخصیص کمکهای دولتی برای اجرای برنامه‌های عمرانی و سایر ردیفهای دریافتی باید بر طبق برنامه‌هایی که قبلاً بصورت بودجه سالانه و در قالب طرحهای عمرانی و یا مصارف جاری به تصویب شورا رسیده است و با رعایت قوانین و مقررات مربوطه به مصرف عمران و آبادانی روستاهای بخش برسد.

تبصره: در صورت نیاز به اجرای برنامه جدید در طی ایام سال و پس از تصویب بودجه سالانه، شورا می‌تواند به صورت الحاق به بودجه سالانه، آن برنامه را تنظیم و اجرا نماید.

ماده ۳۴: شورا موظف است به منظور حفظ و نگهداری کلیه وجوه دریافتی و درآمدهایی که در طول هر دوره فعالیت قانونی تحصیل می‌نماید حسابی را در نزد یکی از شعب بانکهای کشور در مرکز بخش به نام شورا افتتاح نماید و تمامی وجوه نقد را به محض وصول به آن حساب واریز نماید.

ماده ۳۵: هرگونه برداشت از حساب موجودی و اعتبارات شورا، باید در قالب بودجه سالانه و طرحها و مخارجی که از قبل به تصویب شورا رسیده است و با امضای رئیس و منشی شورا و مهر شورا باشد.

ماده ۳۶: شورا مکلف است کلیه فعالیتهای مالی خود، اعم از درآمد، مخارج و مانده حسابها را به طور نوبه‌ای و بر طبق فرمهای دریافتی به اطلاع بخشداری و شوراهای اسلامی روستاهای مربوطه برساند.

ماده ۳۷: شورا باید در پایان هر سال مالی، ترازنامه مالی خود را طبق فرمهای دریافتی برای اطلاع عموم اهالی به طریق ممکن انتشار دهد.

ماده ۳۸: شورا موظف است در پایان هر سال شمسی و با توجه به برنامه‌های چهارساله دوره خود و برآورد عواید و درآمدهای سال آتی، بودجه جاری و عمرانی شورا برای سال آینده را در دو نسخه تنظیم نماید و در پانزدهم اسفند همان سال نسخه اصلی را برای بخشدار و رونوشت آنرا برای شوراهای اسلامی روستاهای مربوطه ارسال و نسخه دوم را بعنوان سابقه در دفاتر شورا بایگانی نماید.

تبصره: بخشدار مربوطه می‌تواند نظرات اصلاحی و تکمیلی خود را حداکثر تا یک هفته پس از دریافت به شورا اعلام نماید تا در صورت تجدیدنظر، آن را در شورا مطرح و پس از تصویب به صورت متمم بودجه در متن آن بگنجانند.

ماده ۳۹: تمامی اموال شورا، اعم از منقول و غیرمنقول تحویل شورا می‌باشد و اعضای شورا در مقابل حفظ و نگهداری آن مسئول می‌باشند.

ماده ۴۰: خرید یا فروش کلیه اموال منقول، غیرمنقول اجاره مکانهای لازم برای شورا یا کرایه دادن اماکن متعلق به شورا با تصویب دوسوم کل اعضاء و رعایت ضوابط قانونی قابل اجرا می‌باشد. تبصره: عواید حاصل از فروش و یا اجاره داراییهای شورا باید از طریق حساب بانکی شورا صورت بگیرد.

ماده ۴۱: مخارج اداری شورا از قبیل تهیه اثاثیه و وسایل اداری و دفاتر از بودجه شورا خواهد بود. تبصره: نحوه و میزان حق الزحمه شرکت اعضاء در جلسات و حق مأموریت اعضا از محل بودجه شورا و طبق دستورالعملی است که وزارت کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۴۲: شورا باید در پایان دوره انتخابیه خود، صورت کاملی از کلیه اموال و داراییهای شورا، تنظیم و در اولین روز شروع به کار رسمی دوره جدید، آن را به اعضای جدید طبق صورت مذکور تحویل نماید و نسخه‌ای از آن برای بخشدار محال ارسال کند.

ماده ۴۳: به منظور اجرای مطلوب و هماهنگی قانون شوراهای اسلامی کشور در بخشها، وزارت کشور مسئول آموزش‌های لازم برای اعضای شوراها و نیز مجریان قانون مذکور بوده و نیز موظف است آئین‌نامه‌های اجرایی مورد نیاز را تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران برای اجرا ابلاغ نماید.

ماده ۴۴: این آئین‌نامه مستند به ماده ۹۴ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۷۵/۳/۱ بنا به پیشنهاد وزارت کشور در تاریخ ۷۸/۱/۱۱ به تصویب هیأت وزیران رسید.